

SEKTOR TURYSTYCZNY W GRECJI

I. Wstęp

Działalność turystyczna wpływa na wiele sektorów gospodarki, takich jak transport (np. podróże samolotem i przejazdy autobusem), zakwaterowanie (w hotelu lub w innym miejscu), wyżywienie (w restauracjach lub barach na terenie lub poza obiektem zakwaterowania), rozrywka (w tym wizyty na stronach internetowych) oraz zakupy w sklepach. Sektor HORECA określający łącznie sektory hotelarski oraz gastronomiczny (ang. Hotel, Restaurant, Catering/Café) jest w wysokim stopniu składową sektora turystycznego. Asortyment dostaw do sektora HORECA dotyczy niemal wszystkich branż. Dlatego turystyka jest działalnością, która – w każdym przypadku – dotyczy wielu różnych części tkanki społecznej i produkcyjnej kraju.

II. Krajobraz greckiego rynku turystycznego

Grecja jest jednym ze światowych centrów turystyki przyjazdowej. Baza noclegowa w 2017 roku liczyła łącznie ok. 40 tys. obiektów zakwaterowania, w tym 10 083 hoteli i kempingów turystycznych.

Duży wpływ na rozwój turystyki w Grecji ma infrastruktura transportowa. Dobrze rozwinięta i dalej rozbudowywana jest infrastruktura transportowa w tym sieć autostrad. Bardzo dobrze rozwinięty jest transport lotniczy. W 2016 roku w Grecji działało 39 portów lotniczych. Łączna liczba lotów krajowych i międzynarodowych w 2016 roku wyniosła 469 553. Większość pasażerów obsługiwanych było przez lotniska w Atenach, Heraklionie i na Rodos.

Bardzo dobrze rozwinięty jest także pasażerski transport morski. W 2017 roku w Grecji działało 154 portów oraz duża liczba małych portów lokalnych. Do najważniejszych portów należą: Pireus, Saloniki, Patra, Wolos oraz Heraklion. Znaczącą pozycję w międzynarodowym ruchu pasażerskim odgrywa linia Patra–Ancona, Bari i Brindisi (Włochy). Grecja w 2017 roku dysponowała największą na Morzu Śródziemnym flotą 636 promów pasażerskich o tonażu 100 GRT i więcej. Międzymiastowa i międzynarodowa sieć kolejowa nie jest dobrze rozwinięta i wymaga poważnych modernizacji i nowych inwestycji infrastrukturalnych.

Znaczący wpływ na rozwój turystyki ma grecki rynek żywności i napojów oraz przemysł gastronomiczny, który jest najszybciej rozwijającym się w całym basenie Morza Śródziemnego. W Grecji działa 65 tys. firm cateringowych, 25 tys. lokali gastronomicznych, 6,5 tys. producentów, importerów i dystrybutorów żywności i napojów, a także 4 tys. supermarketów, które dysponują 30 sieciami oraz 4,5 tys. pojedynczymi supermarketami i 30 tys. minimarketami.

Turystyka jest jednym z głównych źródeł dochodów Grecji. W ostatnich latach przyczyniała się do wzmocnienia greckiej gospodarki dotkniętej recesją i działała jako siła napędowa zmniejszając poziom bezrobocia. W 2016 roku rząd grecki wprowadził nową politykę turystyczną, która ma w założeniach wydłużenie sezonu turystycznego, promowanie alternatywnych form turystyki, otwarcie nowych rynków, promocję nowych greckich destynacji oraz oferuje podwyższenie jakości infrastruktury i usług. Ponadto sektor turystyki jest jednym z nielicznych obszarów zainteresowania inwestorów, który, ze względu na swoje znaczenie, może funkcjonować jako kluczowy czynnik wzrostu gospodarki Grecji. Ze względu na rozproszenie destynacji turystycznych w całej Grecji turystyka odgrywa kluczową rolę w dochodzie narodowym w wielu regionów. Duże znaczenie ma fakt, że głównym produktem turystycznym Grecji jest sezonowa oferta wakacji Sun & Sea, która stanowi największy europejski rynek

produktowy. Turystyka grecka jest działalnością generującą m.in. zapotrzebowanie na produkty i usługi dla sektora HORECA, który opiera się na dostawach, niemal w całości z importu. Dlatego jest to doskonały rynek dla polskich specjalności eksportowych.

Grecki import sektora rolno-spożywczego szacowany jest na 5,5 mld Euro. Udział polskiego eksportu do Grecji w tym sektorze systematycznie wzrasta. W 2017 roku wyniósł 209,8 mln Euro. W ostatnich latach przekracza 30% całego polskiego eksportu do Grecji. Od 2012 roku wartość polskiego eksportu produktów rolno - spożywczych do Grecji wzrosła o 127,1%.

Grecki rynek żywności oraz przemysł gastronomiczny jest najszybciej rozwijającym się w całym basenie Morza Śródziemnego. Występuje tu niewątpliwie związek z turystyką, dlatego dostawy asortymentu HORECA dotyczące żywności, wyposażenia hoteli i restauracji to szansa dla polskiego eksportu. Grecja posiada 40 tys. obiektów zakwaterowania, 6.5 tys. firm; importerów i dystrybutorów, 4 tys. oddziałów w posiadaniu 30 sieci supermarketów, 4,5 tys. pojedynczych supermarketów, 30 tys. minimarketów, 65 tys. firm cateringowych, 25 tys. lokali gastronomicznych Snack Cafe. Prognozy na dalszy wzrost polskiego eksportu w dostawach HORECA są bardzo optymistyczne.

III. Turystyka przyjazdowa

Liczba przyjazdów zagranicznych do Grecji w 2017 roku wyniosła 27,2 mln, w tym ponad 1 mln przyjazdów z Polski. Dochody z turystyki przyjazdowej wyniosły prawie 14,2 mld euro. W stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost liczby przyjazdów o 9,7% oraz wzrost dochodów o 11,7%. Zdecydowana większość nierezydentów 66,0%, przybyła drogą powietrzną, która tradycyjnie jest głównym środkiem lokomocji wykorzystywanym przez zagranicznych turystów podróżujących do Grecji, drogą lądową przybyło 30,0%, natomiast drogą morską 4,0% turystów. Niewielki był odsetek turystów wybierających się w podróż do Grecji pociągiem. W zakresie wahań dochodów występuje wyraźna sezonowość. Na III kwartał roku przypadło 61,0% dochodów. W II kwartale roku (początek sezonu turystycznego) odnotowano 24,0% dochodów. Łącznie w tych dwóch kwartałach odnotowano 81,0% dochodów rocznych Grecji z turystyki przyjazdowej. W okresie kwiecień–wrzesień odnotowano 81,0% przyjazdów i 86,0% dochodów. Dane te potwierdzają, że specjalnością greckiej oferty turystycznej są wakacje Sun & Sea.

Hotelarstwo greckie zainwestowało w nowe obiekty i remonty około 785 mln euro w 2014 roku. Część tej kwoty dotyczyła importowanych towarów i usług, a pozostała część towarów i usług o krajowej wartości dodanej. Udział krajowej wartości dodanej szacuje się na około 59% w przypadku nowych budynków i około 44% w przypadku remontów. Dlatego też inwestycje w branżę hotelarską w 2014 roku, po odjęciu importu, szacuje się na około 400 mln euro. Według Fundacji na rzecz Badań Gospodarczych i Przemysłowych (IOBE, 2012) dochody z noclegów, które oprócz hoteli obejmują również wynajęte pokoje, wille i inne, stanowią 45% działalności turystycznej. Wobec braku danych dotyczących innych obiektów noclegowych, ale biorąc pod uwagę, że branża hotelarska jest tylko jednym z segmentów zakwaterowania, można oszacować proporcjonalnie, że całkowita wartość inwestycji w innych branżach wynosi co najmniej 960 milionów euro.

IV. Ogólny wpływ turystyki na PKB Grecji

Zgodnie z szacunkami ELSTAT, grecki PKB przy obecnych wartościach wyniósł 177 735 mln Euro w 2017 roku, o 2% więcej niż w 2016 roku (174 999 mln euro).

Sumując dane dotyczące turystyki i zestawiając je z PKB kraju, szacuje się, że bezpośredni wkład turystyki w PKB wyniósł 10,3% lub około 18,3 mld euro, co stanowi wzrost o 9,3% w porównaniu z 2016 rokiem. Biorąc pod uwagę efekty mnożnikowe, całkowity wkład wyniósł od 40,3 mld do 48,5 mld euro, czyli od 22,6% do 27,3% PKB, co czyni turystykę kluczowym filarem greckiej gospodarki.

Grecki PKB odnotował wzrost o 2%, a aktywność turystyczna wzrosła o 1 559 mln euro bezpośrednio lub około 3 430/4 132 mln euro pośrednio i bezpośrednio. Około 90% przychodów z turystyki pochodzi z zagranicy, co oznacza, że turystyka w Grecji jest prawie wyłącznie działalnością eksportową.

Turystyka jest jednym z najważniejszych źródeł dochodów kraju w zakresie równoważenia bilansu płatniczego. Sektor turystyczny odgrywa znaczącą rolę w pokryciu deficytu bilansu handlowego. W 2017 roku wpływy z turystyki pokrywały 80% deficytu salda wymiany handlowej (podobnie jak w 2016 roku). Przy uwzględnieniu wpływów z transportu lotniczego, rejsów wycieczkowych i innych, które Narodowy Bank Grecji oblicza w innych pozycjach w bilansie płatniczym, wkład turystyki przyjazdowej w pokrycie deficytu salda handlu wzrasta do 89%.

V. Podsumowanie

Sektor turystyczny w Grecji w 2017 roku odnotował wzrost dochodów z przyjazdów zagranicznych o 11,4% lub 4 553 mln euro.

- ✓ ogólny wzrost aktywności turystycznej szacuje się na +1559 mln euro (z 16 736 mln euro bezpośredniego wkładu do PKB w 2016 r. Do 18 295 mln euro w 2017 r.);
- ✓ 10,3% stanowi bezpośredni wkład turystyki w PKB, natomiast jej bezpośredni i pośredni wkład szacuje się na 22,6% do 27,3%;
- ✓ z każdego dochodu z turystyki wynoszącego 1,0 euro generowana jest dodatkowa kwota od 1,20 do 1,65 euro w dodatkowej działalności gospodarczej. W rezultacie dla każdego dochodu z turystyki wynoszącego 1 euro, PKB Grecji wzrasta o 2,20 euro do 2,65 euro, co oznacza, że turystyka jest sektorem o dużym rozproszeniu korzyści w gospodarce;
- ✓ wpływy z turystyki pokrywały 80% salda deficytu handlowego. Wpływy te stanowią 74% wpływów z eksportu wszystkich innych produktów eksportowanych przez Grecję, z wyłączeniem wpływów z eksportu statków i paliw;
- ✓ jeżeli wpływy z transportu lotniczego i morskiego oraz turystyki przyjazdowej zostaną dodane, to łączna kwota wynosi 82% wpływów z eksportu wszystkich towarów z wyjątkiem statków i paliwa

Powyższe dane pokazują znaczenie turystyki dla greckiej gospodarki i dynamikę tego sektora.

Kontakt – Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Atenach:

Mirosław Gojdz

Kierownik

miroslaw.gojdz@paih.gov.pl

+30 694 391 40 30

Joanna Szymańska

Ekspert

joanna.szymanska@paih.gov.pl

Marta Szajbel - Nikolaou

Ekspert

marta.szajbel@paih.gov.pl

Źródła

§ Hellenic Statistical Authority (ELSTAT), Domestic tourism, Workforce, Arrivals, Regional distribution

§ Bank of Greece

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>

§ Hellenic Civil Aviation Authority, <http://www.hcaa.gr/profile/statistics/>

§ Cruise Line Industry Association

§ Association of Greek Passenger Shipping Companies • Hellenic Chamber of Hotels (HCH)

§ Foundation for Economic and Industrial Research (IOBE) (2012), The impact of tourism on the Greek economy

§ Centre of Planning and Economic Research (KEPE) (2014), Economic Developments, Issue 24, June 2014

§ Aris Ikkos (2015), The Contribution of Tourism to the Greek Economy in 2014 (INSETE)

§ G.P.Wild (international) Limited and Business Research & Economic Advisors (BREA) (2007) "Contribution of Cruise Tourism to the Economies of Europe"

§ CTM (2015), „Guidelines for the development of cruises in Greece” (INSETE) • CLIA (2016), Contribution of Cruise Tourism to the Economies of Europe 2015

§ Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Atenach, Raport roczny 2017